

Ткачук В.В.
Науковий керівник: к.е.н., доц. Грицаєнко Г.І.
Таврійський державний агротехнологічний університет

РОЛЬ АНАЛІЗУ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Сучасний стан розвитку вітчизняної економіки потребує постійного вдосконалення методів та інструментарію економічного управління підприємством, а також відповідного механізму його організаційно-економічного забезпечення, одним з елементів якого є аналіз господарської діяльності.

Проблеми аналізу в системі управління в різні роки висвітлювали у власних роботах наступні науковці: Т.А. Демченко [1], І.М. Парасій-Вергуненко [2], І.А. Сененко, В.В. Щепак [3], О.К. Скриль [4], Г.С. Черноіванова [5] та багато інших дослідників. Незважаючи на достатню кількість публікацій з даної проблематики, залишаються недопрацьованими питання визначення ролі аналізу в системі економічного управління підприємством, чим обумовлюється актуальність обраної теми дослідження.

Управління підприємством являє собою процес, який спрямований на його розвиток з метою забезпечення ефективного функціонування. Внаслідок того, що економічний аналіз є основною функцією системи управління, їхні цілі збігаються. Для їх реалізації потрібно вирішення наступних завдань:

- забезпечення керівників різних рівнів необхідною інформацією для прийняття управлінських рішень;
- сприяння розробці науково обґрунтованих планів розвитку об'єктів управління;
- забезпечення об'єктивної оцінки результатів фінансово-господарської діяльності окремих підрозділів та суб'єктів господарювання в цілому.

Сучасний економічний аналіз повинен мати стратегічний напрям досліджень, що передбачає комплексне вивчення внутрішніх економічних процесів підприємства з урахуванням впливу зовнішнього середовища (рис. 1). При цьому при дослідженні зовнішнього середовища особлива увага повинна приділятися як аналізу мікрооточення підприємства (конкурентам, контрагентам, ринкам ресурсів, технологій, капіталу), так і макрооточення (інфляції, платіжному балансу, рівню зайнятості населення, стану іноземного інвестування тощо).

Внутрішнє середовище підприємства доцільно аналізувати за наступними параметрами:

- організаційно-правовою формою господарювання;
- організаційною структурою;
- структурою управління.

Крім цього, необхідно досліджувати результати господарської діяльності:

- виробництво та реалізацію продукції;
- наявність та використання виробничих ресурсів;
- собівартість продукції;
- фінансові результати;
- фінансовий стан підприємства.

Провідне місце в економічному управлінні підприємством займає досягнення та підтримка збалансованості в системі ключових показників його діяльності – обсягів випуску продукції, витрат, ціни, прибутку. При цьому в межах аналізу господарської діяльності необхідно звертати увагу не тільки на абсолютні значення відповідних економічних показників, а й на відносні, тобто на їхні співвідношення (прибутку і сукупних витрат, прибутку і змінних витрат, ціни і змінних витрат та ін.).

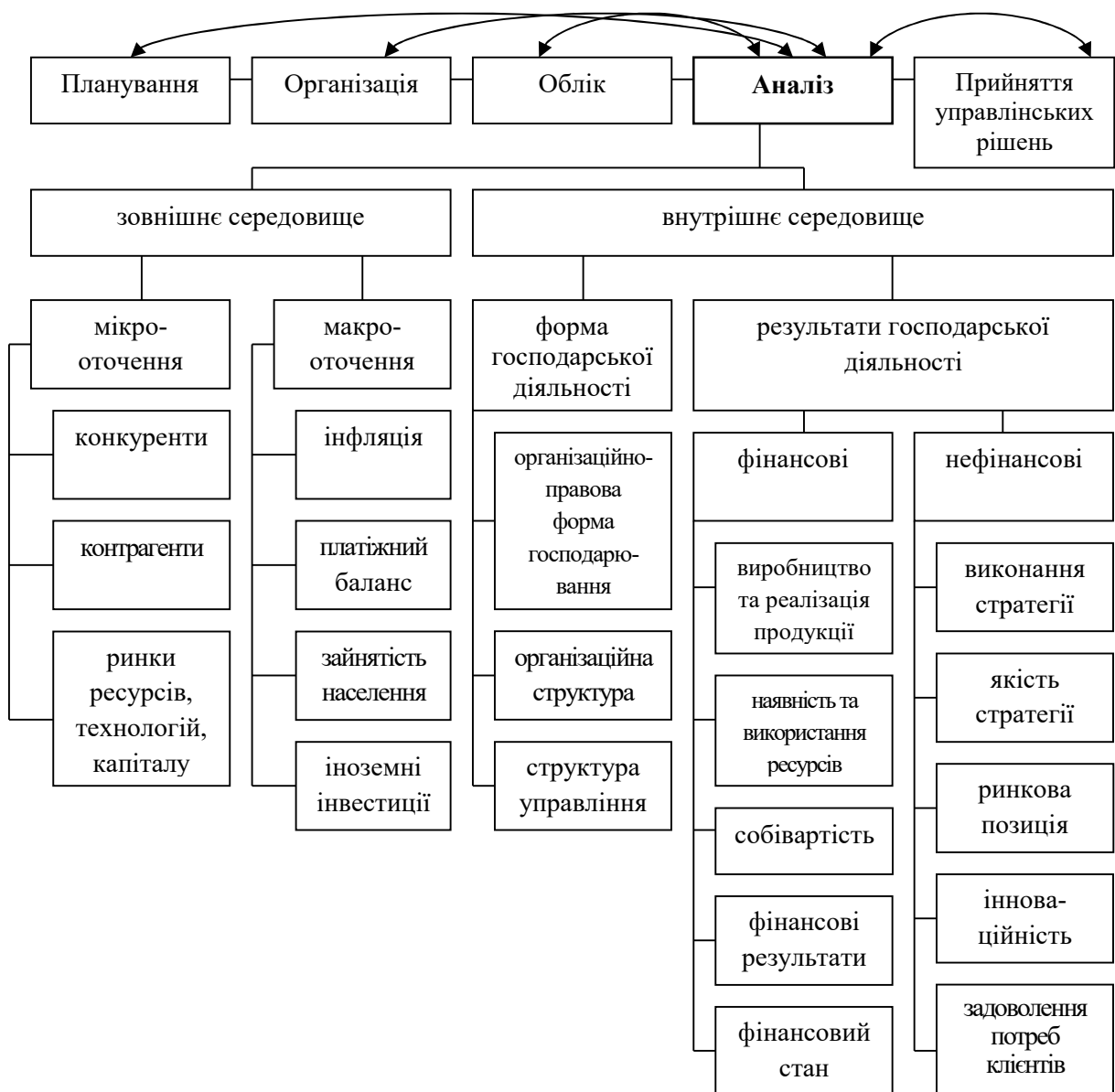

Рис. 1. Місце та зміст аналізу в економічному управлінні підприємством
 Джерело: складено автором на основі власних досліджень

Для економічного управління підприємством доцільно аналізувати ще й нефінансові показники діяльності, а саме: ступінь виконання та якість обраної стратегії підприємства, ринкову позицію, інноваційність, ступінь задоволення потреб клієнтів, збереження та розширення клієнтської бази, показники задоволення працівників роботою, плинність кадрів тощо).

Підприємства різних розмірів, видів економічної діяльності, організаційно-правових форм господарювання повинні розробляти власну систему ключових показників, яка б завдяки аналізу інтегрувалася в основні управлінські процеси. Важливо визначати їхню пріоритетність, гнучко реагувати на зміни внутрішнього та зовнішнього середовища. Такі дії допоможуть будувати більш точні прогнози розвитку підприємства, нарощувати та вдосконалювати його виробничий потенціал.

Список використаних джерел

1. Демченко Т.А. Економічний аналіз в системі управління акціонерним товариством / Т.А. Демченко // Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Сер. : Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства. – 2013. – № 50. – С. 29–33;
2. Парасій-Вергуненко І.М. Еволюція розвитку економічного аналізу в стратегічно-орієнтованій системі управління / І.М. Парасій-Вергуненко // Фінанси, облік і аудит. – 2011. – Вип. 18. – С. 328–335;
3. Сененко І.А. Методичний підхід до аналізу організації управління економічною системою мікрорівня / І.А. Сененко, В.В. Щепак // Наука й економіка. – 2013. – Вип. 3. – С. 98–103;
4. Скриль О.К. Аналіз підходів до управління економічною стійкістю промислових підприємств / О.К. Скриль // Економіка: реалії часу. – 2013. – № 3. – С. 119–123;
5. Черноіванова Г.С. Побудова механізму організаційно-економічного забезпечення управління: системний підхід до понятійно-категорійного аналізу / Г.С. Черноіванова // Бізнес-навігатор. – 2018. – Вип. 3–2. – С. 43–47.